

[Handelsministeren.]

det er stort osv.; vi vurderer, hvilken interesse der er i igennem et tilskud at foranledige en virksomhed, som privatøkonomisk ikke havde fordel af det uden dette tilskud, til at foretage en omlægning af sin produktionsproces, således at man sparer på energien og først og fremmest sparer på olien. Det skal altså vurderes ud fra et energibesparende synspunkt; det tror jeg hr. Kaj Hansen bør mærke sig.

Tilsvarende gælder i forhold til hr. Wilhjelm. Jeg tror ikke, hr. Wilhjelm ét øjeblik kan være i tvivl om, at der meget vel kan tænkes produktionsprocesser, som betyder en mindre anvendelse af energi, men som ikke er privatøkonomisk fordelagtige. Men ud fra det samfundsøkonomiske hensyn at spare på energien – hvad jeg tror vi er nødt til at gøre – kan det være rigtigt, at staten yder et tilskud til overvindelse af den privatøkonomiske ulempe, der måtte være for virksomheden ved at gå over til en anden produktionsproces, som er energibesparende.

Til hr. Lennart Larson, hvis bemærkning jeg forstod var lidt spydigt vendt imod de andre partier, som går ind for lovforslaget, vil jeg sige, at jeg da ikke kan forestille mig, at hr. Lennart Larson med sit kendskab til dansk erhvervsliv et øjeblik kan være i tvivl om, at der findes produktionsprocesser, som det privatøkonomisk ikke ville være fordelagtigt at foretage en ændring af, så man sparede energi, men som det kan være en fordel at ændre ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt. Og den proces fremmer man ved at lette det private erhvervsliv, den private virksomhed, for en del af de omkostninger, der er ved at foretage omlægningen af produktionen. Jeg tror ikke et øjeblik på, at hr. Lennart Larson kan være i tvivl om, at forholdet er sådan. Det er det, der har fundet udtryk i lovforslaget, og det er det, der har fundet udtryk i bemærkningerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

(Lovforslag nr. L 137. Fremsat 3/12 76).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den under punkt 13 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter. (Midlertidige regler om lån til opretnings- og brandsikringsarbejder).

(Lovforslag nr. L 138. Fremsat 3/12 76).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Kaj Poulsen (S):

De to lovforslag, vi her behandler, har til hensigt at gøre det nemmere at få stillet midler til rådighed ved brandsikring af ejendomme, som man efter den lov, vi vedtog her i foråret, har pligt til at brandsikre.

Det er endvidere hensigten med forslagene, at brandsikringsomkostninger, i så stor udstrækning som det overhovedet er muligt, skal kunne holdes inden for de nuværende huslejer. Det kan bl. a. gøres ved at gøre det nemmere for Grundejernes Investeringsfond at frigøre penge til udlån og ved at ændre reglerne for frigivelse af de beløb, som er bundet i fonden. Der er dog det lille minus ved forslaget, som vi fra socialdemokratiets side imidlertid har indset nødvendigheden af, og det er, at rentesatsen skal forhøjes fra 6½ til 8 pct., hvilket vil betyde, at der kan frigøres større beløb fra Grundejernes Investeringsfond.

Ændringen af realkreditloven har til hensigt at udvide lånemulighederne igennem realkreditinstitutionerne til brandsikring. Dette gøres ved, at der oprettes lån, som skal kunne amortiseres af opretningskontoen og således ikke vil belaste huslejernes størrelse.

Jeg kan på socialdemokratiets vegne, også på grund af forslagernes beskæftigelsesfremmende virkning, tilsige en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Johan Philipsen (V):

Venstre vil medvirke til gennemførelse af de to lovforslag. Jeg har tidligere på venstres vegne udtalt mig generelt om brandsikringsarbejder og vil gerne henvise til Folketingstiden-

[Johan Philipsen.]

de fra den 13. januar 1976 og kun føje til, at vi må videre i dette arbejde. De forslag, der foreligger, er ingen ønskeløsning. De er en løsning med forhåndenværende midler og ud fra det forhåndenværende udgangspunkt.

Jeg skal helt undlade at omtale enkeltheder i forslagene og nøjes med at henvise til bemærkningerne, men jeg vil dog føje til, at vi vel har behov for i udvalget gennem nogle eksempler at få oplyst, hvad 1 pct. af 15. alm. vurdering i realiteten kan finansiere, når indestående på kontiene for opretning og udvendig vedligeholdelse er anvendt.

Vi er enige i den målsætning at få arbejdet udført uden unødvendige lejeforhøjelser, men jeg vil kun til sidst sige et par måske lidt bitre bemærkninger om gennemførelsen af brandsikringsforanstaltningerne. Vi har i lovens § 6 givet adgang til, at ejerne kan fremsætte alternative forslag, selvfølgelig under den forudsætning, at myndighederne, hvis de betyder en løsning af problemerne, skal godkende dem, men som tiden er gået, har jeg fået den opfattelse, at en række lokale myndigheder er blevet mere kejserlige end kejseren selv, og det vil jeg gerne advare imod.

Jeg fik f. eks. forleden dag at vide, at man til brandsikring af Viborg Gymnastikhøjskole fra Viborg kommune har stillet krav om foranstaltninger til en beløbsstørrelse på ca. 450.000 kr. Så beder jeg om, at de, der skal udføre disse ting, viser sig lidt kreative. Vi er jo i den ejendommelige situation, at ingeniører og arkitekter for deres egen del gerne vil forbeholde sig ret til at være kreative ved udformningen af det, de ønsker, men er lidet kreative, når det gælder at gennemføre en lovgivning, skønt alle ved, at husene er forskellige, og at en ensartet, maskinmæssig løsning ikke er mulig, uden at den ender i et papirvælde af den anden verden. F. eks. kan vi afsløre brandfare med røgdetektorer i skibe, men ikke på land, ligesom man har afvist de udvendige stiger, man kan bruge i andre lande, med den bemærkning, at så kan drengene klatre op ad stigerne, og det kan vi ikke have, skønt forholdet er det, at enhver landbruger under 40 år er i stand til med sit eget værktøj at lave en stige, der er således indrettet, at man ved at trykke på en knap kan udløse de nederste 3 m af stigen. Venstre vil altså medvirke til forslagene gennemførelse, men jeg skal understrege en opfordring til, at vi nu ikke får mere unødigt kineseri blandet ind i

denne sag, for så får vi aldrig bygningerne brandsikret.

Kirsten Jacobsen (FP):

Inden jeg giver mig til at kommentere de to forslag, så vil jeg sige generelt, at det i hvert fald glæder mig, at det endelig er gået op for politikerne, at brandsikringsloven, som den blev gennemført, ikke var tilstrækkelig godt gennemarbejdet, og at mange af de ting, der stod i den, ikke ville kunne holde i praksis. Vi har set det ene forslag efter det andet, vi har set den ene henvendelse efter den anden, både fra grundejere og fra lejere, som peger på alle de steder i loven, man ikke er i stand til at efterleve. Derfor må vi altså også nu tage os sammen og få brandsikringsproblematikken behandlet som én samlet pakke. Jeg håber, at boligudvalget tager denne sag op som det første punkt efter juleferien, så vi kan få den bragt ned i salen igen både til anden og tredje behandling, så hurtigt det kan lade sig gøre, for vi kan ikke vært det her bekendt.

Når vi så skal til at have den samlede drøftelse af problemerne, kan vi da også godt tage disse småforslag fra ministeren med. Han skal da være velkommen til at komme med sine bidrag til løsning, men hvis ministeren mener, det her løser noget, må han få sine embedsmænd til at komme og overbevise os om, at han har ret, for når jeg læser det, så er det for mig ikke andet end to slag i luften. Det er da udmærket, at man vil ændre realkreditloven således, at der kan ydes nogle ekstraordinære lån, men når man så – og jeg ved ikke, om det er ministeren eller hans embedsmænd, som har formuleret det – tilføjer i § 17 c, stk. 1, at ydelse på lånet skal kunne holdes inden for genopretningskontoen, er det hele jo noget pip, for så hjælper det her ikke noget, for så er der ikke nogen mennesker, der kan få nogen som helst fornøjelse af det. Det er da udmærket, at vi herinde i folketinget står og taler om nogle love og siger til grundejerne og lejerne, at nu skal vi gennemføre nogle ændringer af realkreditloven, men det er meningsløst, hvis vi på forhånd ved, at det, vi gennemfører, kun betyder, at vi sidder og snakker med hinanden og bruger hinandens tid, at det ikke hjælper et suk, og at de mennesker, der skal bruge det, ikke kan bruge det til noget som helst.

Det, der er brug for, er nogle realistiske ændringer, som gør det muligt at gennemføre den brandsikring på en fornuftig måde, og at der er

[Kirsten Jacobsen.]

en tilstrækkelig finansiering for grundejerne til at gennemføre den. Det kan ikke nytte noget, vi den ene dag fortæller dem, at nu skal de gøre sådan og sådan, men ikke samtidig fortæller dem, hvor de skal få pengene fra. Vi har i hvert fald i boligudvalget set – jeg ved ikke, om det er ministeren bekendt, men ellers kan vi jo sikkert sende ham et eksemplar – beregninger, som helt klart viser, at genopretningskontoen ikke kan dække noget som helst, i hvert fald ikke noget, som betyder noget rent brandsikringsmæssigt.

Når man nu vil lave ændringer ovre i Grundejernes Investeringsfond, er jeg da glad for, at ministeren skriver, han kunne have ønsket sig personkredsen udvidet, for jeg synes ærlig talt, at folketinget skal tage sig sammen til at få nedlagt Grundejernes Investeringsfond. Det hører ingen steder hjemme, at man sidder derovre og administrerer 1½ mia kr. til højre og venstre og kun til gavn for sig selv og de fire ansatte, der er derovre. Det er en fuldstændig uansvarlig måde. Når regeringen ser beretningerne og regnskaberne fra investeringsfonden, burde den have nedlagt den for længe siden. Vi kan simpelt hen ikke være det bekendt; men jeg er da glad for, ministeren er enig med mig på det punkt.

Nu siger man altså, at midlerne fra investeringsfonden skal bruges til at brandsikre med. Ja men hvad så med moderniseringen? Så vil folk bare sige: o. k., når vi ikke kan få lån til modernisering, må vi jo lade være med at modernisere, eller også må vi hente dem andre steder. Det her bider jo sig selv i halen. Lad dog pengene komme ud, og så kan man politisk beslutte, hvordan de skal komme ud, men så er vi da i hvert fald færdige én gang for alle med at sidde og lovgive for det dér lille sluttede kredsføretagende, de har derovre på Nørre Vold.

Jeg håber altså, vi får en samlet og grundig behandling af disse problemer, og i den forbindelse vil jeg da også gerne kigge på ministerens forslag, men jeg vil håbe, han får fremstillet nogle begrundelser, som holder lidt bedre i virkeligheden end de, der står i disse forslag.

Lone Dybkjær (RV):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Ingo-mar Petersen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige, at det radikale venstre er positivt indstillet over for lovforslagene. Vi har

herved lagt særlig vægt på beskæftigelsesforanstaltningerne, de forbedrede finansieringsmuligheder til brandsikringsforanstaltninger samt det, at lejeforhøjelser vil kunne begrænses.

Henning Philipson (SF):

Vi finder ikke nogen anledning til at diskutere lovforslagene i detaljer ved denne første behandling – det forekommer os at høre hjemme under udvalgsbehandlingen – men vi ser i øvrigt på dem med den velvilje, der er nødvendig for i hvert fald at opfylde hensigterne med disse lovforslag.

Må jeg så tillade mig en enkelt bemærkning til fru Kirsten Jacobsen. Så vidt jeg forstod fru Kirsten Jacobsen, sagde hun, at det nu var gået op for politikerne, at loven, som den har været hidtil, ikke var god nok. Det kunne jo så være interessant at få at vide, om fru Kirsten Jacobsen hermed mener, at hun ikke er politiker i modsætning til resten, der har vedtaget denne lov, eller det er omvendt. Det overlader jeg til fru Kirsten Jacobsens bedømmelse og skal i øvrigt kun sige, at det normalt er lettere at skjule sin uvidenhed end at erhverve sig viden. Det kunne måske være udgangspunktet for den måde, hvorpå vi skal behandle det i boligudvalget.

Poul Schlüter (KF):

De to lovforslag vil bidrage til at få løst brandsikringsopgaven og at få finansieret omkostningerne. Det er naturligvis indviklet lovstof, men det må det jo være, når der er tale om et sådant område, og vi nærer tillid til, at de forholdsvis få grundejere, som berøres af lovgivningen, nok skal kunne magte at sætte sig ind i forslagernes virkninger.

Vi skal naturligvis have et udvalgsarbejde om sagen, men jeg kan allerede nu meddele, at det konservative folkeparti kan støtte det, der er hensigten med de to lovforslag.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg kan først sige til fru Kirsten Jacobsen, at min konklusion af det, hun sagde, var, at der skulle gang i disse brandsikringsforanstaltninger, og at det i sidste ende er lejerne, der skal betale; på anden måde kan man ikke forstå det indlæg.

Det er klart, at de to forslag skal ses under ét, og at de skal behandles under ét. Derfor skal jeg ikke sige meget om forslaget til lov om ændring af lov om realkreditinstitutioner, for

[Kaj Hansen.]

det hænger så nøje sammen med det andet forslag.

Vi kan føle os tiltalt af, at den foreslåede ændring af § 15 i loven om midlertidig regulering af boligforholdene kan fremskynde nogle opretningsarbejder ved, at man kan optage lån og dermed få sat nogle arbejder i gang, som ellers først ville blive det på et senere tidspunkt. Men det, der i og for sig er det vigtigste i denne forbindelse, er brandvænsforanstaltningerne. Vi kan lige så godt erkende, at vi er løbet ind i en blindgyde. For hvor skal pengene komme fra? Og hvordan skal pengene komme, så det ikke kommer til at betyde, at de mennesker, der i forvejen bor i de dårligste boliger, oven i de lejeforhøjelser, de har fået, også skal have lejeforhøjelser på grund af brandvænsforanstaltninger? Så kan man godt sige, at man kan undgå lejeforhøjelser ved at tage penge af opretningskontoen og af den udvendige vedligeholdelseskonto. Men hvad sker der så med opretningen og med vedligeholdelsen i de ejendomme, der i forvejen er de allerdårligste? Ikke noget, for man kan ikke bruge pengene to gange. Derfor er vi løbet ind i en blindgyde, og jeg har da også spekuleret på, hvordan man kan komme ud af denne blindgyde. Vi har tidligere oplevet i forbindelse med denne lovgivning, at det ikke betyder så meget med nogle millioner kroner i statstilskud, hvis forslagsstillerne ellers mener, at det går til et fornuftigt formål.

Jeg synes ikke, man bare kan give disse ejere et statstilskud til at gennemføre disse brandvænsforanstaltninger, for dette statstilskud er i virkeligheden en værdi, de får i ejendommen, og som de senere kan indkassere som en kapitalgevinst.

Hvordan kunne det så gøres? Jeg vil gerne stille et forslag til rådighed. Kommunerne har bl. a. igennem andre forslag peget på muligheden af at indefryse værdistigninger i fast ejendom. Det, man kunne tænke sig i disse fortrinsvis ældre ejendomme, hvor der skal gennemføres brandvænsforanstaltninger, var, at man nu gav et statstilskud, men at dette statstilskud blev indefrosset som en offentlig prioritet, således at det ikke kunne kapitaliseres for ejeren, således at han ikke kunne tage den offentlige prioritet med sig, når han engang solgte ejendommen.

Derved opnåede man i virkeligheden to ting. Man opnåede for det første at få gennemført

brandvænsforanstaltninger uden udgift for lejerne og for det andet, at ejerne ikke fik en gevinst af de penge, som samfundet har investeret i disse brandvænsforanstaltninger.

Derfor vil jeg håbe, at vi i boligudvalget vil diskutere en sådan løsning og prøve på virkelig at nå frem til en ordning, hvor vi tilgodeser alle de ting, som jeg her har været inde på.

Boligministeren (Helge Nielsen):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne – og jeg tror, det er til alle ordførere – for den positive holdning, der har været til de to lovforslag, og jeg har kun nogle ganske få bemærkninger i øvrigt.

Jeg vil gerne over for både fru Kirsten Jacobsen og andre understrege, at den mulighed, som realkreditlån nu åbner, ikke bare er en mulighed i forbindelse med brandsikringsforanstaltninger, men også er en mulighed for i hele udlejningsmassen, både i de regulerede områder, de frie områder og i den almennyttige sektor, at optage 20-årige lån til genopretninger. Princippet er, at man i de regulerede områder, hvor man i forvejen hensætter 1 pct. af 15. alm. vurdering på opretningskontoen, kan bruge pengene, inden de er samlet op, i modsætning til det, der var en del af boligforliget, nemlig at de først skulle samles op og så hen ad vejen bruges til de pågældende arbejder. Men det er rigtigt, som alle ordførere var inde på, at det, der presser sig mest på, er brandsikringsforanstaltningerne, og det er helt naturligt, at man har taget fat på dette under denne debat.

Jeg vil også sige til fru Kirsten Jacobsen, at det jo ikke er noget, der endelig er gået op for os, men er noget, der har været forhandlet om siden begyndelsen af august måned, fordi det jo er boligforligsstof – det tror jeg også fru Kirsten Jacobsen er helt klar over. Det er glædeligt for mig, at det er lykkedes at komme igennem med disse ændringer, som både har en generel værdi og en speciel værdi i forbindelse med de problemer, vi står over for ved finansieringen af de nødvendige brandsikringsforanstaltninger.

Jeg vil ikke sige, at disse to lovforslag løser alle problemer – og det har jeg heller ikke givet udtryk for – men jeg synes heller ikke, at fru Kirsten Jacobsens nedvurdering af dem er korrekt, dette, at det bare er to slag i luften. Nu kan et slag i luften jo godt have en stor betydning, men her er der altså en virkelig hjælp

[Boligministeren.]

til løsning af de opgaver, der skal løses, og en hjælp, der ikke betyder lejeforhøjelser.

Så havde fru Kirsten Jacobsen nogle betragtninger om Grundejernes Investeringsfond og sagde bl. a., at fonden skulle nedlægges. Jeg ved ikke rigtig, hvad der ligger i det; jeg ved ikke, om fru Kirsten Jacobsen her har tænkt sig at angribe grundlovens § 73 og den ejendom, grundejerne er i besiddelse af, eller hvordan bemærkningerne skal forstås.

Jeg kan oplyse, at Grundejernes Landsorganisation har rettet henvendelse om en række af disse problemer, og at vi har nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter for boligministeriet og grundejerne, der skal behandle dette problem, hvordan man kan skaffe flere penge frem, hvordan man kan klare disse opgaver bedst muligt, og hvordan man kan klare dem uden at pålægge lejerne unødige byrder i form af lejeforhøjelser. Jeg kan ikke sige, hvordan det vil ende, om der f. eks. kan komme nogle ændringsforslag under udvalgsarbejdet, men jeg kan annoncere, at vi forhandler om disse problemer på nuværende tidspunkt.

Kirsten Jacobsen (FP):

Boligministeren har en tendens til at ville misforstå det, jeg siger, og for at jeg ikke skal misforstå boligministeren, vil jeg bare, inden vi går herfra, helt have klarlagt, om jeg forstod boligministeren rigtig, når han sagde, at brandsikringsloven var blevet boligforligsstof. For så vil jeg da godt have det bekræftet heroppefra, og så synes jeg også, ministeren kunne tilstille os en liste over alle de emner, som er blevet inddraget under boligforliget, for det kan jo være, det både er landbrugslovgivning og vejlovgivning; hvis brandsikringsloven er kommet med, findes der jo snart ikke grænser. Men det sagde boligministeren altså for et kort øjeblik siden, og for at jeg ikke skal have misforstået ham én gang til, vil jeg gerne bede ham bekræfte det.

Boligministeren (Helge Nielsen):

Jeg tror, at fru Kirsten Jacobsen er helt klar over, at loven om midlertidig regulering af boligforholdene er boligforligsstof. Det er den lov, vi behandler her i dag, og det er den lov, der foreslås ændret og bl. a. er til nytte for brandsikringsforanstaltningerne, det er ikke brandsikringsloven, der er til behandling i dagens debat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udflytning af statsseminariet på Emdrupborg til Roskilde.

(Lovforslag nr. 123. Fremsat 25/11 76).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Jens Kristian Hansen (S):

Formålet med dette lovforslag er at give undervisningsministeren lovmæssig hjemmel til udflytning af statsseminariet på Emdrupborg til Roskilde. Ministeren giver i bemærkningerne til lovforslaget nogle meget fyldestgørende oplysninger om, hvorfor der skal være en udflytning, hvilke muligheder det giver seminariet og andre, de økonomiske konsekvenser og lærernes og de studerendes forhold ved udflytningen. Endelig er der i bilaget til lovforslaget vedlagt et lokaleprogram for udflytningen. Vi kan tiltræde bemærkningerne, og jeg skal nøjes med at trække nogle principielle ting frem.

Lovforslaget tjener tre formål: for det første en udnyttelse af den ledige bygningskapacitet på Roskilde universitetscenter, for det andet at skabe bedre lokaleforhold for statsseminariet på Emdrupborg og for det tredje, at udflytningen fra Emdrupborg vil give tålelige forhold for Danmarks lærerhøjskole, som jo stadig væk skal blive, hvor den er.

Jeg skal så lige fastslå, at der er tale om en fysisk udflytning, og at statsseminariet fortsat vil være en selvstændig uddannelsesinstitution med egen styrelse. Ved at flytte statsseminariet til de ledige bygninger ved RUC opfyldes nu et ønske om en øget udnyttelse af RUCs bygninger, et ønske, der ved tidligere lejligheder er blevet meget stærkt fremført såvel i undervisningsudvalget som her i folketings salen. Ser